

Kvalitet og kotunger

Her ses næsten alle deltagerne i seminaret for aktive foreningsfolk fra øerne, der bl.a. diskuterede, hvordan man får flere folk engageret og hvordan man bedst får dine budskaber ud

Ø-seminar om øerne, ø-politik og kommunikation på Thaisenhus i Hillerslev

Den 18. januar 2008 drejede jeg bilen, efter endt arbejdsdag, i retning mod Hillerslev på Midtfn. Jeg havde godt nok fået et program og også en rutebeskrivelse, men derudover havde jeg faktisk ingen anelse om, hvad weekenden ville bringe. For en sikkerheds skyld havde jeg stuvet dynen i bagagerummet, for var det sovesal eller hva'? Og hvad var Sammenslutningen af Danske Småøer (Ø-sammenslutningen) egentlig?

Første positive overraskelse var Thaisenhus. I foyeren var

tændt noget å lå 50 levende lys og det så alt sammen meget indbydende og hyggeligt ud. Som det næste, stødte jeg på Mogens Windeleff fra Lyø, som meget hjemmefant viste mig, hvor jeg fik nøgle, navneskilt og viste mig vejen til mit værelse (han var nok kommet ½ t før mig). Værelset i bedste hotelstil, med bekvemmelig indretning, eget bad og fladskærms tv.

Lige så langsomt dukkede de øvrige deltagere op, hvoraf de fleste hed Jens. Der var i alt repræsenteret 8 småøer med varierende deltagerantal, samt Småøernes Aktionsgruppe og 4 personer fra Ø-sammenslutningen.

Øernes ensartetheder og forskelligheder

Præcis kl. 19 blev vi kaldt til bords til „en enkel arbejdsmiddag“, som programmet nok så nonchalant kaldte dette overdådige måltid. Fiskeforret på lækreste vis og Osso Buco til hovedret. Alt lavet på friske fynske råvarer og tilberedt på mesterlig vis, men let var middagen ikke.

Programmet startede heldigvis blidt op efter middagen. Jens Clausager, journalist og gammel bekendt af Ø-sammenslutningen, var weekendens mødeleder og kom med en kort programintroduktion, hvorefter Henry, Dorthe og Claus fra Ø-sammenslut-

Fortsættes på side 5

Vores mål?

Kommentar af
Henry Larsen

Vi bliver ofte kontaktet af journalister. Vi bliver også hvert år kontaktet af elever fra journalistuddannelserne, som vil bruge småøerne til deres afgangsupgave. Det er vi glade for. Journalisterne er os en god hjælp til at få formidlet og oplyst om småøerne. Og med ganske få undtagelser, så er de altid på vores side. De vil gerne tale og skrive for småørernes sag. Det gælder især de regionale aviser. Landsdækkende aviser og magasiner kender os måske ikke så godt, men ringer især i agurketiden, når det er småt med andet stof. I en sådan samtale får jeg tit spørgsmålet: „Hvad er det Ø-sammenslutningen vil? Hvad er det jeres arbejde går ud på?“ Det spørgsmål kan besvares på flere måder. Jeg kunne læse op fra vores målsætningsprogram. Jeg kunne remse alt det op, der er grundlaget for at sikre en fastboende befolkning på småøerne. Fortælle om Ø-posten og anden formidling. Om kurser. Om møder med politikere og meget mere. Men det hænder også jeg begynder med den korte version, der lyder sådan her: „Vores formål er ganske enkelt at gøre vores forening overflødig.“ Det svar afføder naturligt nok det næste spørgsmål: „Hvordan går det så med det?“ Så er det jeg lige må spørge: „Hvor lang tid har du?“

Øboerne ville overleve!

Og hvordan er det egentlig gået? Ja – det har vel været en årelang blanding af glæder og skuffelser. En embedsmandsgruppe under Kulturministeriet rejste i 1969 rundt og besøgte nogle småøer. De kom til den konklusion, at øer under 500 indbyggere kunne man ligeså godt opgive. Fejlen ved den konklusion var bare, at de havde glemte at tage øboerne i ed. Øboerne ville overleve. De dannede beboerforeninger. De gik sammen og stiftede Sammenslutningen af Danske Småøer i

1974. Og de er der endnu. Men let har det ikke været. Vi er hele tiden oppe imod begreber som: Udvikling, strukturændringer, planlægning og rationalisering. Det er begreber, som sikkert har deres berettigelse i et moderne samfund. Men gennemførelsen af dem kan være ødelæggende for ø-samfundene. Øernes skoler, præsteembeder, sygeplejerskestillinger og dagligvareforretninger passer ikke ind i sådanne systemer, og mange er gennem årene forsvundet. Og der dukker hele tiden nye problemer op. For tiden er det Post Danmark, der er ude efter os.

Flere ildsjæle på øerne

Når øerne alligevel er beboede, skyldes det 2 ting. For det første at vi er seje, vi har vist vilje til at stå sammen om vores sag. For det andet, at vi har mødt god forståelse blandt embedsmænd og politikere. De har været villige til at se på vores helt særlige situation. Og jeg synes helt klart, der er grund til at se optimistisk på fremtiden. I den forgangne søde juletid fik jeg endelig taget mig sammen til at se dvd'en af Jørgen Flint Pedersen „Gensyn med de danskes øer“, som er en tur rundt til 9 sydfynske øer. Der blev også tid til at læse øernes beboerblade lidt grundigere, ca. omkring 14-15 af småøerne udgiver. Når man ser den dvd, og når man læser disse blade, bliver man slået af alt det de få mennesker, som bebod

småøerne, har gang i. Det sprudler jo af positiv aktivitet. På småøerne er det ikke nok at være ligeså aktiv og engageret som på fastlandet. Vi skal være bedre, og det er vi. Det ser ud til, at nødvendigheden medfører, at procentdelen af ildsjæle er klart større på øerne. Eller også er det fordi, at de der har valgt at blive boende, og de der har valgt at flytte til, netop er nogen, som gider tage en udfordring. Som ikke vil være en del af den store grå masse – som ikke er gennemsnitsmennesker – men er individer med en identitet. I mangel af så meget andet har vi ét stærkt råstof – det er øboerne selv. Vi er her – og vi bliver!!!

Fortsat brug for lokalt engagement

Nogle meget væsentlige mål er bestemt også nået. Småøerne er stadig beboet. En stor grund til optimisme er også, at øboerne gennem årene har været gode ambassadører. Det lykkedes at få øerne placeret som noget positivt i befolkningens bevidsthed. Det kunne have været noget så hyggeligt, dersom vi „bare“ kunne være kulturelle foretagender, der arrangerede sammenkomster, hvor øboere kunne dyrke deres interesser inden for kunst, musik, sport m.m. Men det ligger ikke lige for at kunne nøjes dermed. Der er fortsat brug for at beboerforeninger, ø-udvalg og Sammenslutningen af Danske Småøer er politisk på mærkerne.

Læserbrev

Tænk på juleposten i god tid

Lidt om Post Danmarks service, gældende i år 2008 med telefonbestilling af frimærker og pakkelabels for os, der har langt til postekspeditioner.

Jeg skulle sende et fødselsdagskort i uge 2 og manglede frimærker på grund af portoforhøjelsen. Jeg havde ikke planer om at skulle på indkøb i Faaborg og jeg lige havde fået Post Danmarks nye servicetilbud om, at man kan ringe ind og bestille frimærker og få dem tilsendt gratis næste dag. Så jeg greb telefonen d. 8. januar ved frokosttid og trykkede 36 61 09 70 for at bestille frimærker. Jeg fik fat i en telefonsvarer med en flink dame, der meddelte, at alle linier er optaget, prøv igen senere, og det gjorde jeg mange gange med samme resultat, indtil det lykkedes mig at komme gennem

klokken ca. 15.30. Den flinke dame forsøgte at få mig til at bestille dem på internettet og da jeg sagde, at det kunne jeg ikke, meddelte hun mig, at der desværre ville gå nogle dage inden jeg ville modtage frimærkerne, da de havde fået så mange bestillinger, at de ikke kunne følge med. Den 10. januar modtog jeg til min store forbavselse brev fra Post Danmark med en regning på 55,00 kr. (Jeg havde bestilt 10 stk. frimærker) og medfølgende girokort, der skulle betales senest den 16. januar. Det var et nyt problem. Jeg har ikke checkhæfte, så jeg kunne ikke sende det med landpostbudet, men skulle sende det til min bank. Men jeg havde ikke noget frimærke til kuverten og det skulle sendes med det samme for at nå frem til banken rettidigt – altså 3 dage før betalingsdatoen. Den 11. januar

Tjek jeres vedtægter!

På Sammenslutningen af Danske Småøers repræsentantskabsmøde i Odense fortalte jeg – meget kort – om Naturklagenævnets beslutning om *ikke* at betragte Orø Beboerforening som klageberettiget i en konkret sag om bygnings- og terrænændringer indenfor strandbeskyttelseslinien.

Naturklagenævnet vurderede, at Orø Beboerforening i henhold til naturbeskyttelsesloven § 86 stk. 1 nr. 5 ikke har en *væsentlig* interesse i afgørelsen foretaget af Miljøcenter Roskilde.

Naturklagenævnets argumentation vedrører overhovedet ikke den konkrete sag, men udelukkende om Orø Beboerforenings efter sit formål, eller i øvrigt, er knyttet til interesser, som er beskyttet af naturbeskyttelsesloven, samt en vurdering af i hvilket omfang foreningens interesser berøres af den trufne afgørelse. Nævnet vurderer, at Orø Beboerforenings formål er af generel karakter uden særlig tilknytning til de interesser, som er beskyttet af naturbeskyttelsesloven, og kan således ikke realitetsbehandle foreningens klage.

Beboerforeningens bestyrelse besluttede ikke at gå ind i en retssag til prøvelse af afgørelsen. Til gengæld ville den, for at undgå en evt. fremtidig „diskvalifikation“, foreslå vedtæg-

ternes formålsparagraf ændret således (tilføjelse markeret i kursiv):

„Foreningens formål er at stå som samlingsorgan, herunder udgivelse af bladet Orø Nyt, og kontaktfremdrifter til kommunale eller andre myndigheder, og i sådanne tilfælde at gøre rede for Orøboernes ønsker og behov af såvel kulturel, social eller almennyttig art, *herunder varetagelse af miljø- og naturbeskyttelsen*, samt at formulere disse problemstillinger ved direkte forhandling med de forskellige myndigheder med det formål at

gavne Orø og samtlige beboere på bedste måde. Foreningen er medlem af Sammenslutningen af Danske Småøer, og kan være medlem af andre foreninger og lignende.“

Så fra Orø skal der lyde en opfordring til andres øers beboerforeninger til at foretage et helbredstjek af vedtægter, så beboerforeningerne kan sikres et virke som lokale talerør for øboerne.

Jens Johan Dahlkild, Orø

Fra mødet i Folketingets Økontaktudvalg

Den 10. januar var formandskabet i Sammenslutningen af Danske Småøer til møde med det ny økontaktudvalg i Folketinget. Med på dagsordenen var bl.a. diger og kystbeskyttelse, færger (finansiering og nærdemokrati), postbetjening på øerne, og landdistriktsprogrammet fra 2009. Mødet har afstedkommet flere spørgsmål til de relevante ministre. De kan læses ved at gå ind på Folketingets hjemmeside www.folketinget.dk.

Derefter skal man selv klikke sig videre ved at vælge „Dokumenter“, dernæst „Udvalgsdokumenter“ og endelig „Økontaktudvalget“.

cj

modtog jeg så brevet med frimærker og følgeseddel, så jeg kunne sende en forsinket fødselsdagshilsen og brevet til banken.

Men servicen var ikke slut endnu. For den 12. januar modtog jeg igen et brev fra Post Danmarks frimærkeafdeling med en pæn velkomsthilsen til den nye kunde samt en bestillingsseddel, en portofri kuvert samt et blad om de nyeste frimærkeudgivelser. Så klag ikke over servicen!

Men selv om Post Danmark leverer frimærkerne gratis, er det alligevel lidt dyrt og besværligt at købe dem på den måde, hvis de så skal betales per giro. Så jeg vil nok have frimærker stående på min indkøbsseddel fremover.

Hanne Windeleff, Lyø

DE SEJLENDE MALERE

Fra maj 2008 sejler vi til din ø. Vi tilbyder udførelse af malerarbejde – inde og ude – nyt som gammelt. Er vant med mange forskellige opgaver for private, firmaer såvel som offentlige institutioner som børnehaver, skole, præstegård, plejehjem osv. Økonomisk fordelagtigt for dig – ingen udgift til færgeoverfart og overnatning. Tag kontakt til Malermester Henrik Sørensen i god tid på 40 55 67 44.

Malermester Henrik Sørensen er medlem af Danske Malermestres Garantiordning

Læsefestival på ø-skolerne

I januar måned har skolerne fra Agersø, Anholt, Endelave, Lyø og Omø haft fælles læsefestival. Eleverne har været inddelt efter alder, og efter en kort præsentation af de enkelte elever med billeder og lidt om dem selv (til ophængning i klasserne) er der blevet læst til den helt store guldmedalje (den lille gruppe læste 7151 sider tilsammen!) og lavet boganmeldelser, som er blevet udvekslet over nettet, så der nu på hver skole befinder sig et helt katalog over gode bøger, der er lige til at gå i gang med at læse. Derudover har der så godt som hver dag været chat om bøger på nettet, og enkelte af skolerne har også haft gang i videokonferencer.

Det har været rigtig spændende og inspirerende for eleverne at læse og snakke med de andre elever om, hvilke bøger de havde gang i, og samarbejdet på tværs af øerne har endnu engang vist, at der ligger nogle kompetencer og potentialer blandt både elever og lærere, som er værd at udnytte.

dw

Skoleeleverne på Anholt skole er flittige læsere og deler læseoplevelser med elever fra andre øer

Skal Sejerø styres lokalt?

Ø-udvalget i Kalundborg Kommune, hvor Sejerø og Nekselø har sæde, har sat sig som mål bl.a. at skaffe flere turister, flere arbejdspladser, flere helårsboliger og flere færgeafgange. Og har ambitionen om at blive et skoleeksempel på et velfungerende nærdemokrati i samarbejde med Kalundborg Kommune. Det mål vil man bl.a. nå ved at etablere en forsøgsadministration på Sejerø i samarbejde med kommunen. Den skal så varetage al administration af øens offentlige arbejdspladser, som f.eks. plejehjem, skole, børnehave og SFO. Formanden for Borgerservice og demokratiudvalget i kommunen, Henning Fougth (V), glæder sig, i flg. Kalundborg Folkeblad, til at tale med ø-udvalget om disse nye tanker, som han betragter som spændende.

cj

Drejø får sporvogn

Nej, der skal ikke lægges spor på Drejø, men en „sporvognsgruppe“ på øen har fået bevilget midler fra Svendborg Kommunes ildsjæle-pulje til indkøb af en „sporvogn“, der skal trækkes af en traktor. Selvom Drejø ikke er præget af store afstande, så er der mange sejlere og turister, der ikke får set øen ordentligt, når de besøger Drejø. Nu får de så muligheden for på bekvem vis at komme omkring, hvilket også er til fordel for øens handlende, museum, kro og kirke.

cj

Forsat fra forsiden

menslutningen, fortalte om historien bag og hverdagen i Ø-sammenslutningen. Nu havde jeg da fundet ud af, at S sammenslutningen af Danske Småøer er en „interesseorganisation“ for alle beboere på småøerne. Omkring 22.30 var aftenens program til ende og hyggen fortsatte i foyeren, med kaffe, øl og vand.

Lørdag morgen begyndte igen med et overdådigt måltid. Juice, ost, brød, smør, mælk m.m., alt af fineste fynske kvalitet. Men vi var der jo ikke blot for at æde, men også for at lære hinanden at kende, samt vores øers ensartetheder og forskelligartetheder. Der blev lavet flere gruppearbejder, f.eks. „Hvad gør vi, hvis købmanden lukker“, „Færgen nedskæres“ m.m. Naturligt førte gruppearbejderne og de efterfølgende diskussioner til dialog omkring næsten alle de problemer, vi kan komme ud for som beboere på småøer i Danmark. Hvordan får vi arbejdspladser? Hvordan tiltrækker vi nye generationer? Hvordan skaffer vi flere og egnede boliger?

Selvom vi alle var repræsentanter for små øer, havde vi dog også her meget forskellige indgangsvinkler til tingene. Fur og Orø, med næsten 1000 indbyggere, kæmper mod nedskæringer i skole og i hjemmeplejen. Femø har netop været gennem en købmandslukning (heldigvis er den startet igen, dog kun på deltid) og delte sammen med Baagø, problematikken omkring dårlige færgeforbindelser og manglende tilflytning af yngre mennesker. Strynø og Avernakø delte problemer omkring manglende boliger (ren luksus), til evt. tilflyttere. Men uanset om

vi kom fra den ene eller anden ø, var det klart for alle, at vi en dag, kunne sidde med de samme problemer, som de andre nu havde.

Øernes force, det super-lokale

For at vi ikke skulle sidde og drukne i navlebeskuelse, var der sidst på lørdagen, foredrag af Jacob Lybek, journalist og ikke-øbo. Jacob havde under sin efteruddannelse skrevet projekt om småøernes problematikker. Han kom med nogle gode pointer. Bl.a. belyste han målgruppen af potentielle tilflyttere til småøerne som „Dem der aldrig har set en kotunge in real life“ og „Dem som ikke ved, hvor en fiskefilet kommer fra“. Han mente endvidere, at øernes stærke side, som kontrast til globaliseringen i verden, var det super-lokale. Endvidere konkluderede Jacobs rapport, at vi kan bryste os af, at S sammenslutningen af Danske Småøer får betydelig mere medieomtale end f.eks. Landdistrikternes Fællesråd og Det skæve Danmark, set i forhold til at der kun er ca. 5.000 beboere i alt på småøerne.

Efter foredraget, blev vi præsenteret for endnu et super lækker måltid, denne gang 3 retters. Lidt hårdt var det herefter at sætte sig til konferencebordet. Aftenens punkt, var Ø-sammenslutningens formandskab og sekretariatsleder i krydsild. Spørgsmål om løst og fast.

Konklusionen på dette var: Ø-sammenslutningen er der for at hjælpe. Uanset hvad man måtte have af problemer, om det er kontakt til en udenlandsk venskabsø eller gode råd om ø-støttemidler, så kan Ø-sammenslutningen være behjælpelige. Det er ikke

en offentlig instans, men et organ for øboere, med øboere og med en erfaringsbank, som man kan drage nytte af.

Søndag fortsatte efter morgenbuffeten med arbejder omkring, hvordan vi aktiverer vore medbeboere på øerne til at deltage aktivt, hvordan vi håndterer kommunerne og hvordan vi bevarer vore øsamfund som levende og attraktive bosteder.

Der blev givet gode inputs til billig medieomtale. F.eks. på www.one.com/da kan man nemt og uproblematisk lave en hjemmeside, for kun 11 kr. pr. mnd. Og hjemmesiderne www.youtube.com og www.facebook.com er ligeledes sider, hvor man gratis kan lægge informationer ud, der bliver set af mange. Weekendens seminar gav ikke svar på, hvordan vi løser vore individuelle problemer, men en masse inputs til veje man kan gå, og hjælp man kan få. Det knyttede samtidig et bånd mellem de øer, der deltog og skabte en sammenhørighed. Jeg vil gerne takke S sammenslutningen af Danske Småøer for et lækkert arrangement, fyldt med kvalitet og kotunger. Med masser af gode indslag og inputs og jeg kan kun opfordre folk til, at deltage i de arrangementer der byder sig fremover.

Mette Laursen, Avernakø

★

Anholt grøn energi-ø?

Kommunalbestyrelsen vil arbejde for, at Anholt bliver vedvarende energi-ø. Sådan hedder det i det forslag til Planstrategi, som kommunalbestyrelsen på Norddjursland netop har vedtaget. Strategien er nu i høring blandt anholtboere og andre borgere i kommunen. Kommunens plan med Anholt som energi-ø er at reducere øens afhængighed af energi fra fastlandet. I dag er øens elforsyning baseret på et lokalt mini-kraftværk, som bliver drevet af diesel. Anholt er sammen med Christiansø nemlig de eneste steder i Danmark, som ikke er knyttet til det nationale el-net. Sammen med Syddjurs Kommune har Norddjurs Kommune allerede søgt Region Midtjylland om penge til at undersøge mulighederne for at omlægge Djursland til DjursEnergiLand. I dette projekt indgår også en kortlægning af mulighederne på Anholt.

mp

Købmandsskifte på Avernakø

Indenfor det sidste år er der kommet nye købmænd på såvel Strynø, Drejø og snart også på Femø. Og på Avernakø, der er det lykkedes at skaffe et nyt købmandspar efter, at Tom Andreasen, efter 12 år som købmand på øen, har valgt at hellige sig jobbet som landpost fuldt ud. Og det nye købmandspar er endda en af de ombejlede børnefamilier.

cj

På Tunø har der været rift om pladserne på de guidede ture til gavn for færge og øens handlende

Ø-guide-kursus på Tunø

Guidede ture til Tunø har været en stor succes de sidste par år. Og det kan da garanteret også lade sig gøre på de andre småøer, der ikke allerede er i gang.

Derfor inviterer vi alle guide/turistinteresserede fra småøerne på et guide-kursus på Tunø, hvor man både kan se, høre og opleve, hvordan en guide-tur med succes kan foregå.

Ideen bag hele konceptet er, at det skal være en samlet pakkeløsning, hvor gæsten betaler det hele på færgen, og derefter trygt lader sig guide rundt, og oplever øen uden selv at spekulere over hverken, hvor de skal gå hen, eller hvad de skal spise.

Når der er betalt på færgen, har man betalt for både morgenmad, færgebillet, guidet tur hele dagen, frokost, besøg i kirken og på museet mv..

Det økonomiske bliver overstået på færgen, og resten af dagen skal bare nydes.

Konceptet bliver i dette år udvidet på Tunø med forskellige temature, som også vil blive omtalt på kurset.

På kurset får du en grundig indsigt i, hvordan et samarbejde mellem øen, færge og turistforening kan være frugtbar. Vi sætter fokus på økonomien i turene: Udover en indtjening til en guide, er det jo en stor fordel for færgen med de mange ekstra passagerer. Spisesteder, butikker, boder, museum og andre i turistbranchen får også ekstra kunder og meromsætning.

På kurset vil der også blive fortalt om

- Turismenetværket Ø-rigets nye satsninger,
- Turisme og ø-forretninger,
- Naturvejleder-guidning med smags-prøver.

Men næsten vigtigst af alt, så vil der blive tid til gruppe-diskussioner og erfaringsudvekslinger mellem deltagerne fra de enkelte øer.

Husk! Gode vandresko/støvler og tøj til vejret, selvom solen oftest skinner på Tunø.

Se mere om Tunø på www.tuno-avis.dk. Medbring godt humør, sengelinned og håndklæde.

Pris: 390 Kr./Person inkl. forplejning, undervisning og overnatning. (drikkevarer for egen regning).

Tilmelding til Sammenslutningen af Danske Småøer, Bodil Nyborg tlf. 62513993 eller på mail. bn@danske-smaaer.dk senest 3. april. Tilmelding er først gældende ved betaling af kursusgebyr, der ikke refunderes ved afbud efter tilmeldingsfristen.

Spørgsmål vedr. kurset til Torben Bürgel Nielsen tlf. 23 314 302.

Sammenslutningen af Danske Småøer

Ø-guide-kursus på Tunø

Fredag d. 25. april

- Kl. 18.20 Færge fra Hou til Tunø
Kl. 19.20 Ankomst Tunø Havn
Kl. 19.30 Indkvartering på Degnegaarden
Kl. 20.00 Velkomst og kaffe/kage/ostemad
- Præsentation af deltagere – bordet rundt fortæller deltagerne om egne erfaringer
 - Præsentation af weekendens program
 - Frikvarter

Lørdag d. 26. april

- Kl. 8.00 Morgenmad
Kl. 9.00 Tunø's Guide, Hanne TT giver en „Tunø-Guidning“ og fortæller om konceptet
Kl. 12.00 Frokost på Thunø Kro
Kl. 13.30 Morten Priesholm fortæller om Ø-forretninger, turisme mv.
Kl. 15.00 Kaffe/kage
Kl. 15.30 Torben, Strynø, giver en naturvejleder-guidning med smagsprøver og fortæller om erfaringerne fra Strynø.
Kl. 18.00 Opsamling af erfaringer og diskussion.
Kl. 19.00 Aftensmad på Thunø Kro.
Kl. 21.00 Gruppediskussion af formidlings-metoder og erfaringer.

Søndag d. 27. april

- Kl. 8.00 Morgenmad
Kl. 9.00 De tre oplægsholdere fra lørdag samler op på weekendens erfaringer + evaluering.
Kl. 10.30 Færge fra Tunø Havn til Hou.

Oplægsholdere

HANNE TROMBORG THAYSEN (TUNØ), HH, HD i markedsføring, merkonom, tidl. marketingschef i Kviklykæden og Merlin, 10 år som købmand på Tunø, nu Ø-guide på Tunø.

MORTEN PRIESHOLM, KOORDINATOR for den nye forening Småøernes Aktionsgruppe, med erfaringer fra små ø-forretninger, nye projekter og nye produkter, PR og markedsføring.

TORBEN BÜRCEL NIELSEN (STRYNØ), BIOLOG OG NATURVEJLEDER, tidl. leder af Øhavets Smakkecenter med mange guidede ture på samvitigheden, nu øko-fåreavler og selvstændig konsulent.

Senior-liv på øerne

– Et seminar for efterlønnere og folkepensionister fra de 27 småøer

De danske småøer er ligesom mange andre landdistrikter kendetegnet ved en overrepræsentation af ældre borgere i forhold til landsgennemsnittet. Men er det et problem? Kan det ikke snarere bruges som en ressource? Sammenslutningen af Danske Småøer inviterer efterlønnere og folkepensionister til et seminar, hvor ældrelivet er i fokus og hvor vi vil debattere, hvordan vi kan bruge vores ressourcer til udvikle det sociale og kulturelle liv på vores øer.

Seminaret foregår på Mandø i Vadehavet fra d. 15. april om aftenen til d. 17. april om morgenen. Udover der også vil blive budt på muligheden for at opleve Mandø unikke natur og kultur, så har vi også inviteret oplægsholdere, der forhåbentlig kan danne grundlag for en god snak, og måske en god latter:

- Knud Olsen, tidligere borgmester i Skive Kommune, vil fortælle om sin oplevelse af livet som aktiv pensionist
- Bjarne Nielsen Brovst, forfatter og pensioneret højskoleforstander, fortæller om nogle af de stærke og inspirerende personligheder, der selv i en høj alder satte deres spor
- Henry Larsen, formand for S sammenslutningen af Danske Småøer, vil fortælle om sin oplevelse af ø-liv før og nu, om Ø-sammenslutningen og perspektiverne for den aldrende befolkning på øerne

Sammenslutningen af Danske Småøer håber, at tilbudet kan friste. Det koster, inkl. alle måltider og logi, 400 kr. for indkvartering i dobbeltværelse, 550 kr. for enkeltværelse. Og seminaret vil primært foregå på Mandøcenteret.

Vi skal have din tilmelding og betaling inden den 7. april. Og er du interesseret, så ringer du til sekretariatet i S sammenslutningen af Danske Småøer på 62 51 39 93 eller mailer til Bodil Nyborg på bn@danske-smaaøer.dk.

Vi sender dig så et detaljeret program. Tilmelding er først gældende, når deltagergebyret er betalt. Gebyret refunderes ikke ved afbud efter tilmeldingsfristen.

Sammenslutningen af Danske Småøer

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten 6 gange om året på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året.

Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaøer.dk hvis det har interesse!

Vind op til kr. 10.000

Sammenslutningen af Danske Småøer og Beredskabsforbundet har i fællesskab besluttet, at udskrive en konkurrence, hvor de 3 øer, der har flest deltagere pr. 30. april 2008 (i procent) på førstehjælpskurser, inkl. deltagere på planlagte kurser, kan vinde henholdsvis kr. 10.000, kr. 7.500 og kr. 5.000.

Beløbet kan anvendes helt efter eget ønske af den lokale beboerforening, eksempelvis til en beboerfest, indkøb af hjertestarter (kan købes med rabat hos Beredskabsforbundet) eller andet til glæde og gavn for øens beboere.

Som det ses af skemaet har Birkholm en særdeles fin deltagerprocent, nemlig 187,5%.

Birkholm vil derfor udenfor konkurrencen blive belønnet med kr. 3.000. Der er 6 øer, der slet ikke har benyttet sig af tilbuddet om førstehjælpskurser. Det er da ærgerligt, når nu Sammenslutningen af Danske Småøer har formået at få Folketinget til at bevilge 1 mio. kr. til formålet. Men det kan nås endnu!

For nærmere oplysninger vedr. kursusafholdelse og betingelser for den lille konkurrence kan I kontakte Karina Sørensen, Beredskabsforbundet pr. tlf. 35 24 00 30 eller mail kas@beredskab.dk.

*Solveig Andersen, Vicedirektør,
Beredskabsforbundet*

*Pr. 16. januar 2008 er status således
(Befolkningstal baseret på antal tilmeldte
i folkeregisteret pr. 1. januar, 2007):*

Navn på ø	Deltagere	Antal beboere	% af beboere
Birkholm	15	8	187,50
Skarø	15	36	41,67
Nekselø	9	22	40,91
Baagø	12	32	37,50
Tunø	37	111	33,33
Bjørnø	10	36	27,78
Egholm	13	53	24,53
Venø	36	199	18,09
Drejø	11	62	17,74
Endelave	26	174	14,94
Lyø	16	120	13,33
Omø	24	188	12,77
Agersø	29	231	12,55
Avernakø	10	110	9,09
Sejerø	36	407	8,85
Strynø	17	214	7,94
Femø	10	144	6,94
Anholt	11	164	6,71
Fejø	32	565	5,66
Orø	39	893	4,37
Fur	32	900	3,56
Askø	0	61	0,00
Barsø	0	26	0,00
Hjarnø	0	105	0,00
Hjortø	0	12	0,00
Mandø	0	52	0,00
Aarø	0	171	0,00
I alt	440	5.096	8,63

Storstilet seminar for små fødevarerproducenter

Småøernes Fødevarer-netværk har taget initiativ til og afvikler i samarbejde med „Smagen af Danmark“, og andre fødevarer-netværk, AROMA 2008, et seminar og mødested for små fødevarerproducenter. Det landsdækkende seminar finder sted på Dalum Uddannelsescenter i Odense i dagene d. 28.-29. februar. Læs mere om det ambitiøse, spændende seminar på www.oespecialiteter.dk

cj

Kommune tvinges til at putte penge i havn

Med et skævt smil om læben, siges det ofte på Strynø, at den fattige Langeland kommunes engagement i Strynø's mere og mere forfaldne havn består i at sætte skilte op, der advarer om sammenstyrtningsfare. Men nu tvinges kommunen til også at sætte penge af til de mest nødvendige reparationer, hvis den ikke skal lukkes. For Kystinspektoratet har varslet en lukning af havnen, hvis der ikke gøres noget ved havnens tilstand. Så kommunen har nu afsat 1,8 mio. kr. til formålet, og med de godt 6 mio. kr. det lokale bådelaug har fået tilsagn om fra A.P. Møller-fonden, så forventes det, at man kan gå i gang med første etape af en istandsættelse og udvidelse af havnen i løbet af få måneder.

cj

Info om færgedrift pr. sms

Færgeselskabet Vestsjælland tilbyder nu sms-service til sine kunder, så de får hurtig besked på mobiltelefonen, hvis færgen er forsinket, skal i dok eller er aflyst pga. vejret. Det er nemt at tilmelde sig servicen på færgeselskabets hjemmeside, og da de fleste pendlere og skolebørn har mobiltelefon er det jo en oplagt service at tilbyde. Færgeselskabet Vestsjælland driver ruterne til Sejerø, Nekselø, Omø og Agersø.

cj

Færgeservice under pres!

Færgeselskabet Vestsjælland, der servicerer Omø, Agersø, Sejerø og Nekselø, har varslet ekstraordinære takststigninger på 15%. Det er en så markant stigning, at den ikke alene kan begrundes i stigende oliepriser, mener mange. Takststigningerne er til høring i takstudvalg og debatteres i beboerforeningerne, hvor glæden over udsigten til højere priser er til at overse. Oven i prisstigningerne skal ruterne også ud i åben licitation, da et andet rederi har tilkendegivet interesse. Og så er man tvunget ud i en åben licitation.

Men også mange andre steder har man oplevet takst- og serviceændringer, bl.a. i Smålandshavets øer, hvor især priserne på overfarten til Askø har fået et ordentligt nøk opad. Og Fejø-overfarten har mistet nogle af sine afgang om lørdagen.

cj

Ølympiaden fejrer 25 års jubilæum til sommer

På Sejerø er man allerede så småt i gang med forberedelserne til årets Ølympiade. Sejerø er vært i år, og det er 25. år i træk at festdagene afvikles. Traditionen startede i sin tid på Fejø, hvor den lokale idrætsforening dengang inviterede andre øers idrætsforeninger til leg og fest for at fejre Fejø Idrætsforenings den gang 50 års jubilæum. Og siden er det blevet en årlig tradition og begivenhed, som gerne tiltrækker mange unge øboere, der vender tilbage og i gamle venners lag dyrker sport og fest. Men alle aldre er repræsenterede ved det årlige træf, oftest ca. 200 deltagere, og det er samværet, der er i højsædet. Som udgangspunkt er det et samarbejde mellem øernes idrætsforeninger, men grupper fra andre af de 27 småøer er også velkomne. Det foregår i dagene d. 27.-29. juni og vil man allerede nu høre nærmere, kan man kontakte Lone Nielsen, Sejerø, på pg@nielsen.mail.dk eller telefon 59 59 02 45.

cj

KALENDER 2008

28.-29. februar:	Aroma 2008 – seminar i Odense for små fødevarerproducenter
1. marts:	Ansøgningsfrist til Skov- og Naturstyrelsens §4-midler (ø-støtte)
29. marts:	Årsmøde og generalforsamling i Småøernes Aktionsgruppe
4. april:	Generalforsamling i Småøernes Fødevarenetværk på Fejø
4. april:	Bestyrelsesmøde i Sammenslutningen af Danske Småøer i Odense
15.-17. april:	Seminaret „Senior-liv på øerne“ på Mandø
25.-27. april:	„Ø-guide-kursus“ på Tunø
23. maj:	Bestyrelsesmøde i Sammenslutningen af Danske Småøer på Endelave
24. maj:	Generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer på Endelave
27.-29. juni:	Ølympiade på Sejerø
1. august:	Ansøgningsfrist til Skov- og Naturstyrelsens §4-midler (ø-støtte)

Bestyrelsen indkalder hermed til

ÅRSMØDE OG ORDINÆR GENERALFORSAMLING I FORENINGEN SMÅØERNES AKTIONSGRUPPE

Årsmødet og generalforsamlingen finder sted på
Vallekilde Højskole, Højskolevej 9, 4534 Hørve

DEN. 29. OG 30 MARTS 2008

Årsmødet er fra lørdag middag til søndag middag. Programmet indeholder bl.a. besøg hos lokale projekter, møder med den nordvestsjællandiske aktionsgruppe og lokale ildsjæle samt ikke mindst hyggeligt samvær på højskolen. Tanken er, at vi skal få ny inspiration til arbejdet i vores ø-foreninger og vores små ø-samfund.

Medlemmerne af foreningen får sendt flere oplysninger om arrangementet. På vores hjemmeside kan man også finde program m.m. Se www.aktionsgruppe.dk, hvor man også kan melde sig ind i foreningen.

Selve generalforsamlingen er lørdag den 29. marts kl. 13.15 til 15.45 og dagordenen er:

1. Valg af dirigent.
2. Forelæggelse af bestyrelsens beretning om foreningens virksomhed i det forløbne år samt godkendelse heraf.
3. Forelæggelse af årsregnskab og revisionsberetning samt godkendelse af resultatopgørelse og balance.
4. Forelæggelse af driftsbudget for det kommende år samt godkendelse heraf.
5. Indkomne forslag fra bestyrelse eller medlemmer.
6. Valg af formand, bestyrelsesmedlemmer og suppleanter i nævnte rækkefølge og jf. § 9.
7. Valg af revisor.
8. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen.

Bestyrelsen stiller under dagordenens pkt. 5 forslag om nogle få mindre ændringer af foreningens vedtægter. Disse ændringer er foranlediget af Direktoratet for FødevarerErhvervs ønske om at ensrette vedtægterne for alle landets lokale aktionsgrupper. Ændringsforslag sendes direkte til medlemmerne.

Med venlig hilsen Claus Jensen, formand for Småøernes Aktionsgruppe,
tlf. 62 51 39 93 cj@aktionsgruppe.dk

Ny hjemmeside for aktionsgruppen

Vi har nu i et par uger været i luften med en ny hjemmeside for aktionsgruppen. Og den er et besøg værd! Selvom vi på forsiden naturligt må henvise til, at vi venter på de sidste retningslinier fra Direktoratet før vi kan invitere projekter til at søge, så er der allerede nu nyttigt indhold at hente. Bl.a. en side med mange andre tilskudsmuligheder end lige landdistriktsprogrammet. Besøg den på www.aktionsgruppe.dk.

*Småøernes
Aktionsgruppe*

Fiskerimidlerne fordelt

Direktoratet for FødevarerErhverv har offentliggjort fordelingsnøglen vedr. midlerne i Fiskeriudviklingsprogrammet. Og det ser ud til, at småøerne får stillet 1,17 mio. kr. i udsigt i den første pulje, og det må siges at være ret flot! Hvis man vil se skema over fordelingen af midlerne, så kan det findes på direktoratets hjemmeside www.dffe.dk. Det skal siges, at ikke alle de 27 småøer kan nyde godt af Fiskerimidlerne, men kun de øer med et „anerkendt“ fiskerierhverv. Og Fiskeriudviklingsprogrammet forventes først skudt rigtig i gang hen på det sene forår. Og endnu et lille forbehold, vores strategi for fiskeriområdet er ikke endelig godkendt endnu.

Småøernes Aktionsgruppe

Fejøl Retreat, stilhed og nærvær.
www.kroppenssprog.dk

Ø-støtten i 2007

100 projekter søgte i 2007 Skov og Naturstyrelsen om ø-støtte. Ø-støtten, også kaldet § 4-støtten, ydes enten som tilskud eller som lån. Lånene ydes normalt som 10-årige, rentefri lån, der er afdragsfri i de første 3 år. Størelsen af tilskud og lån afhænger naturligvis af det konkrete projekt og dets omfang. Men indenfor de sidste år ligger lån og tilskud fra ca. 30.000-350.000. Meget

store tilskud prioriteres fortrinsvis til projekter, der gavner samtlige øer eller store dele deraf. Og støtten forudsætter ofte en delvis selvfinansiering og/eller en medfinansiering andet steds fra. Puljen er på ca. 4,6 mio. årligt, men puljen suppleres med tilbagebetalinger på lån, og ligger derfor i praksis på ca. 5-6 mio. kr.

I 2007 blev der givet lån og til-

skud til i alt 51 projekter, fordelt på 15 lån og 36 tilskud. Tidligere års støttefordeling kan findes på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside www.skovognatur.dk.

Claus Jensen

Oversigt over projekter, der er tildelt støtte i henhold til lov om støtte til de små øer i 2007 (L betyder lån og T betyder tilskud)

A.		
Overdækket plads ved havnen, Agersø	25,000	T
B&B kapacitetsudvidelse, Anholt	100,000	L
Elektronisk booking, Anholt Turist	100,000	T
Nye stole, Anholt Borgerforening	65,000	T
Modernisering af restaurationskøkken, Anholt	150,000	T
Køkkeninventar, toiletter m.v., Askø Købmands-handel	200,000	T
Låncykler, Askø/Lilleø Beboerforening	25,000	T
Renovering toiletter, Avernakø Forsamlingshus	200,000	T
B.		
Udstillingsbygning/galleri, Barsø	75,000	L
Bjørnø Beboerhus	350,000	T
Indretning af lejligheder, Bjørnø	200,000	L
D.		
Ø-Tømrer, Drejø	200,000	L
Nyt arkivlokale, Drejø	62,000	T
E.		
Mini-weelnesscenter, Endelave	60,000	L
Velfærdsbygning, Lystbådehavn, Endelave	200,000	T
Produktionslokale, Endelaveflet	200,000	L
F.		
Belægningsvirksomhed, Fejø	50,000	L
Mutzu ApS (kvalitetsstriik, hjemmeside m.v., Fejø	50,000	T
Kommunikationsformidling, Femø Beboerforening	10,000	T
Cideriet Fejø, oplevelsesturisme	100,000	T
Fur Ø-Arena	200,000	T
H.		
Renovering af lejlighed ved café, Hjarnø	150,000	T
L.		
Udvidelse af lystbådehavn, Lyø	300,000	T
Ferielejligheder, Lyø	300,000	L
Konferencerum, Lyø	200,000	L

M.		
Mudderkliren (salg af mudder), Mandø	50,000	T
Værelser til 'heste-turister', Mandø	100,000	L
Mudderbade, Mandø	150,000	L
Udvidelse af campingplads, Mandø	100,000	T
O.		
Renovering af Ø-arkiv, Omø	70,000	T
Renovering af køkken, Omø Sogns Forsamlingshus	125,000	T
S.		
Renovering af havnegrill, Sejerø	100,000	T
Renovering af bageri, Sejerø Camping	100,000	T
Nye aktiviteter, Sejerø Kro	75,000	T
Is fra Skarø	300,000	L
Opstart af konsulentvirksomhed, Strynø	10,000	T
Entrepreneurvirksomhed, Strynø	100,000	L
Maritim natur- og kulturformidling, Strynø	100,000	T
Ø-havsbutikken, Smakkecentret, Strynø	30,000	T
Overtagelse af Kvik-Spar, Strynø	200,000	L
Kølemøbler m.v., Kvik-Spar, Strynø	150,000	T
Rullende værksted, Strynø	80,000	L
Keramisk værksted, Strynø	25,000	T
Spisested, Strynø	20,000	T
T.		
Renovering, Tunø Forsamlingshus	300,000	T
Udskiftning af tag, Købmandsgården, Tunø	100,000	T
V.		
Ø-Riget (øernes rejsebureau), Venø	50,000	T
Å.		
Baderum og fyringsanlæg, Aarø Camping	250,000	T
Café, ombygning af lejligheder, Aarø	200,000	T
Projekter fælles for flere eller alle øer		
Småøernes Fødevarer-netværk, Kulinariske Ø-oplevelser	130,000	T
Kursus- og netværksaktiviteter 2008, Småøernes Uddannelsesafd.	100,000	T

www.ø-lam.dk skifter hænder

Strynø-projektet med økologiske får og lam, som de sidste 6 år har afgræsset 3 øde øer omkring Strynø, og derved lavet værdifuld naturpleje og samtidig godt lammekød, har skiftet ejere.

Tidligere var det Øhavets Smakkecenter som stod for projektet, og de havde et samarbejde med Skovsgaard på Langeland om vinteropstaldning af dyrene.

Nu har 3 børnefamilier fra

Strynø overtaget projektet, og de vil i fællesskab drive det videre ved siden af deres almindelige erhverv. Fremover skal dyrene overvintre på Strynø i en stor stald og er så et 100% småø-produkt.

I januar kommer fåreklipperen og tager overfrakken af fårene inden de skal have lam, – det er nødvendigt for ellers kan lammene ikke finde mors mælkekirtler mellem alt det uldne.

Når lammene er født og græsset blevet grønt, sejles alle dyr ud til græsning på de øde øer omkring Strynø. Her vokser de sig store og lækre, inden de til efteråret sejles til slagteriet og sælges til private kunder. Se www.ø-lam.dk eller www.oe-lam.dk.

Torben B. Nielsen, Strynø

Da fårene skulle hentes på Strynø Kalv var det godt at være mange hænder, både store og små

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-Postens spalter er åbne for alle; artiklerne er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger.

Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse

Henry Larsen, Sejerø, ansv.h. 59 59 01 67
Dorthe Winther, Omø 58 19 91 80
Mimi Jespersen, Drejø 62 80 08 82
Jørgen Overgaard, Hjarnø 75 68 34 73
Holger Lundgaard, Fur 97 59 32 19
Birgitte Svendsen, Hjortø 62 21 16 61
Randi Klingenberg, Avernakø 62 61 80 68
Mogens Windeleff, Lyø 29 45 39 45
Redaktør: Claus Jensen
Layout: Erik Steenstrup Dyhr
Foto: Jette Hansen, Gorm Gierløff, Jens Clausager, Hanne Tromborg Thaysen

Ø-Posten udgives med tilskud fra Skov-og Naturstyrelsen.
Annoncer: 4,00 kr. pr. sp.mm.
Tryk: Lito Tryk Svendborg
Oplag: 3000
Redaktionen afsluttet 7. februar, 2008
Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.
Ø-Posten:
Sammenslutningen af Danske Småøer
Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing
Tlf. 6251 3993 Fax. 6251 3996
E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk
Internet: www.danske-smaaoer.dk

Sammenslutningen

af Danske Småøer